

Przyznanie pełnomocnika z urzędu

Główną ideą pomocy prawnej z urzędu jest zapewnienie niezbędnej i nieodpłatnej ochrony prawnej tym podmiotom, które nie mogą sobie pozwolić na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego z wyboru. Bardzo często korzystanie z usług profesjonalisty jest niezbędne do obrony naszych praw w postępowaniu sądowym. Należy jednak podkreślić, iż sąd przyzna pomoc prawną z urzędu wówczas, gdy uzna, że udział profesjonalnego pełnomocnika jest w danej sprawie niezbędny.

Zgodnie z przepisem art. 117 kodeksu postępowania cywilnego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba fizyczna, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Co więcej, również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania, który niezwłocznie przesyła ten wniosek sądowi właściwemu. Od przedmiotowego wniosku nie jest pobierana żadna opłata sądowa.

Główną przesłanką uzyskania takiej pomocy jest to, że sprawa jest zawiła i wymaga udziału pełnomocnika, który by ją reprezentował. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu powinien być potwierdzony w miarę możliwości odpowiednimi dowodami (np. odcinkiem emerytury, zaświadczeniem o zarobkach lub statusie bezrobotnego bez prawa do zasiłku). Istotne jest, aby w przedmiotowym wniosku wskazać wszelkie dochody oraz stałe wydatki, np. koszty leków, rehabilitacji, raty kredytów, itd. Należy jednak pamiętać, iż to od oceny sądu zależy, czy podane przez stronę powody będą uznane za dostateczne do ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

Jako przesłankę przyznania pełnomocnika z urzędu, można również wskazać zamieszkanie w dalekiej odległości od siedziby sądu oraz chorobę strony lub konieczność opieki nad członkiem rodziny i brak możliwości stawienia się w sądzie osobiście.

Należy jednak pamiętać, iż zgodnie z przepisem art. 117 § 5 kodeksu postępowania cywilnego podstawą oddalenia wniosku nie może być skorzystanie przez osobę fizyczną z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294).

Zgodnie z przepisem art. 117 § 6 k.p.c. wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, zgłoszony po raz pierwszy w postępowaniu apelacyjnym, kasacyjnym lub postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sąd przekazuje do rozpoznania sądowi pierwszej instancji, chyba że uzna wniosek za uzasadniony.

Wraz z wnioskiem o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego osoba fizyczna dołącza do wniosku oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o swoim stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru. Jeżeli wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego składany jest łącznie z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, osoba fizyczna dołącza tylko jedno oświadczenie. Sąd może odebrać od osoby fizycznej przyrzeczenie o treści: "Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam, że złożone przeze mnie oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania jest prawdziwe i rzetelne". Przed odebraniem przyrzeczenia poucza się stronę ubiegającą się o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego o treści art. 120 § 4.

Jeżeli dana osoba jest zainteresowana przyznaniem jej pełnomocnika z urzędu może wystąpić do sądu o przyznanie jej konkretnego adwokata lub radcę prawnego. Właściwa okręgowa rada adwokacka lub okręgowa izba radców prawnych powinna w miarę możliwości wyznaczyć właśnie tego adwokata lub radcę prawnego, po konsultacji z nim. Wówczas wszelkie pisma sąd będzie kierował do pełnomocnika z urzędu, a nie do osoby zainteresowanej.

Istnieje również możliwość wystąpienia do sądu z wnioskiem o zmianę przyznanego już pełnomocnika. W takim wniosku należy szczegółowo opisać przyczyny dotyczące zmiany pełnomocnika.

W razie oddalenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona nie może ponownie domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, powołując się na te same

okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku. Natomiast na postanowienie odmawiające ustanowienia pełnomocnika z urzędu przysługuje zażalenie. Zażalenie należy wnieść w terminie tygodnia od dnia doręczenia lub ogłoszenia postanowienia o odmowie do sądu, który wydał to postanowienie.

Należy pamiętać, iż zgodnie z przepisem art. 118 § 1. k.p.c. ustanowienie adwokata lub radcy prawnego przez sąd jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego.

Poniżej wzór wniosku o przyznanie pełnomocnika z urzędu:

....., dnia r.

Sąd Rejonowy w Puławach

Wydział

ul.

.....

Powód:

ul.

.....

Pozwana:
ul.
.....

Sygn. Akt

**WNIOSEK POWODA O USTANOWIENIE PEŁNOMOCNIKA PROCESOWEGO Z
URZĘDU**

W imieniu własnym – na podstawie art. 117 § 1 k.p.c. – wnoszę o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem reprezentowania powoda w sprawie toczącej się pod sygn. Akt

Uzasadnienie

Postanowieniem z r. Sąd Rejonowy w Puławach zwolnił powoda w całości od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie, ponieważ jego sytuacja materialna nie pozwala na finansowanie kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla powoda i jego rodziny.

Dowód: *postanowienie z dnia (w aktach sprawy).*

Po dokonaniu dogłębnej analizy sprawy powód stwierdził, iż kwestia dotycząca kary umownej przewidzianej w łączącej strony umowie o roboty budowlane jest na tyle zawiła, że z pewnością wymaga wiedzy prawniczej, której sam powód nie posiada. Wobec tego powód ma pewność, że nie jest w stanie dochodzić roszczeń z tytułu wyżej wymienionej kary umownej bez pomocy profesjonalisty.

Niniejszy wniosek uzasadnia także fakt, iż sytuacja finansowa powoda - szczegółowo wykazana w celu uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych w niniejszym postępowaniu - uniemożliwia skorzystanie z usług adwokata lub radcy prawnego, ponieważ nawet opłacenie skromnego honorarium za sporządzenie pozwu czy reprezentowanie powoda w niniejszym procesie przekracza jego możliwości majątkowe.

Mając powyższe na uwadze, wnoszę jak na wstępie.

.....